

Barraca de l'Hort del Baió

Caldes de Montbui

Ubicació

Comarca:	Vallès Oriental
Lloc/Adreça:	L'hort del Baió
Emplaçament	Camí des de la casa Nova de Les Elíes als horts del Baió. Després de la Resclosa del Sant Pare
Alçada:	313
Coordenades:	
Latitud:	41.67025
Longitud:	2.1482
UTM Est (X):	429093
UTM Nord (Y):	4613516

Classificació

Número de fitxa	08033 - 246
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Modern Contemporani
Segle	XVIII-XIX
Estat de conservació	Bo
Notes de conservació:	manté tota l'estructura, però està envoltada per vegetació, bàsicament bardisses
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	Ref. cad.: 014A00121
Autoria de la fitxa	Laura Bosch Martínez
Data de registre de la fitxa:	ds., 25/10/2008 - 02:00

Descripció

Barraca de vinya construïda en pedra seca i adossada en un marge natural arran del camí, integrada al mur de pedra seca que protegeix tota la feixa. El seu interior és de planta quadrada d'uns 2,5m x 2,5m i murs de 70 cm d'amplada, amb una alçada total d'1,40m. La coberta ha estat realitzada amb volada o cornisa, sobreposada per aproximació de filades i llosa plana final, coberta d'argila. Obertura orientada a llevant. Damunt dels brancals de pedra hi reposa la llinda, tallada amb pissarra vermella o pedra d'esmolat de grans dimensions; al damunt d'ella n'hi ha de més petites per retenir la terra que baixa naturalment del pendent de la feixa. També té un llindar fet amb pedra de les mateixes característiques.

Història

La tècnica de la pedra seca es caracteritza per l'ús de la pedra sense treballar i sense cap material d'unió. Les irregularitats de les lloses es corregeixen amb pedruscall. La pedra només es treballa quan ha de tenir una tasca específica, com llindes o escaires. A Caldes de Montbui aquesta tècnica s'utilitza en les barraques de vinya. Es tracta d'una tècnica amb uns orígens molt remots però que a Caldes de Montbui, la seva expansió es vincula amb el creixement de la viticultura durant la segona meitat del segle XIX (SOLER i PERARNAU:1985). No hi ha testimonis, ni documentació que puguin aportar una cronologia més antiga. Els condicionants que afavoreixen l'aparició de les barraques són: un increment de l'àrea cultivable que provoca la construcció de parets de pedra seca per formar feixes; una atenció més continuada que reclama el conreu de la vinya, creant la necessitat d'aixopluc i magatzem d'eines del pagès que restarà més temps lligat al camp; i, finalment, la presència en aquesta vall d'un estrat rocós molt pròxim a la superfície.

La situació geogràfica d'aquestes barraques ve condicionada per la necessitat d'aprofitament de l'espai conreat. Podem trobar, per tant, barraques construïdes entre dues feixes de diferent nivell, sempre i quan siguin del mateix propietari. També podem trobar barraques arran del camp, prop del camí, però es deu al mateix condicionant, ja que segurament es tracta d'una franja del camp rocosa o de difícil utilització pel conreu. Finalment, també podem trobar les barraques en un racó del camp, on s'amuntegaven les pedres extretes de llaurar, o fora del camp semi excavades en un marge.

Segons la tipologia de la seva construcció, poden ser de planta circular o quadrangular i poden ser construccions isolades o estar adossades en un marge o altra construcció. La volta de les de planta circular es fa per aproximació de fileres. En canvi, les de planta quadrangular poden tenir la volta per aproximació de fileres o en base a un sistema piramidal.

Pel que fa al tema dels constructors, es pot parlar de tres teories: l'existència de quadrilles de "barracaires" itinerants, els "sardans", o el propi pagès. L'existència dels sardans s'ha recollit en el treball de Soler i Perarnau (1985) gràcies a un informant que situa aquests personatges a finals del segle XIX. Es tracta d'homes procedents de la Cerdanya, segurament la part alta de la Cerdanya, que oferien els seus serveis per a la construccions de pedra seca, com activitat complementària en èpoques climatològicament adverses en el seu lloc de residència.

Bibliografia

SOLER i BONET, Josep M. i PERARNAU i LLORENS, Jaume (1985). "Les barraques de vinya al terme municipal d'Artés (Pla de Bages)"; dins Dovella, núm. 17. Manresa, pp. 37-43.

SOLER i BONET, Josep M.(1987). "Barraques i tines, construccions per a la vinya"; dins Dovella, núm. 24. Manresa.

SOLER i BONET, Josep M.(1988). "La tècnica de la pedra seca. La construcció popular"; dins Dovella, núm. 29. Manresa, pp. 47-52.

SOLER i BONET, Josep Maria (2000). "La construcció en pedra seca, arquitectura, patrimoni i tradició"; dins Dovella, núm. 70. Manresa, pp. 9-11.

VARIS AUTORS. (2008). Pedra Seca. Full informatiu de la revista Pedra Seca. Any VII- Núm. 58. Ed. Patronat de San Galderic. Maig.

